

1. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane

z dnia 19 lutego 2013 r. (Dz.U. 2013, poz. 231)

Na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

Wprowadzenie

Spis treści

	Nb		Nb
1. Delegacja ustawowa	1	8. Dokumenty przedmiotowe	8
2. Zakres uprawnienia do żądania dokumentów	2	9. Wiążący charakter wymagań	9
3. Rodzaje dokumentów	3	10. Brak podstawy żądania dokumentu	10
4. Opis warunków udziału w postępowaniu	4	11. Żądanie dokumentów innych niż określone w przepisach RodzDokR	11
5. Określenie warunków negatywnych	5	12. Uzupelnienie dokumentów	12
6. Wartość postępowania	6	13. Termin potwierdzenia wymagań	13
7. Obowiązek informacyjny	7	14. Konsekwencje niezłożenia dokumentów	14

1. **Delegacja ustawowa.** Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie 1 rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane, zostało wydane na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 25 ust. 2 PrZamPubl. Zgodnie z tym przepisem Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, **rodzaje dokumentów**, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz **formy**, w jakich dokumenty te mogą być składane, mając na uwadze, że potwierdzeniem spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia może być, zamiast dokumentu, również oświadczenie złożone przed właściwym organem, potwierdzeniem niekaralności wykonawcy może być w szczególności informacja z Krajowego Rejestru Karnego, a potwierdzeniem, że oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego, może być w szczególności zaświadczenie podmiotu uprawnionego do kontroli jakości oraz że formy dokumentów powinny umożliwiać udzielanie zamówień również drogą elektroniczną, a także potrzebę zapewnienia ochrony informacji niejawnych, w przypadku zamówień wymagających tych informacji, związanych z nimi lub je zawierających, w sposób określony w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

2 2. **Zakres uprawnienia do żądania dokumentów.** Już z treści delegacji ustawowej, zawartej w art. 25 ust. 2 PrZamPubl, wynika, że komentowane rozporządzenie określa rodzaj dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawców w trakcie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, oraz formę, w jakiej dokumenty te mogą być skutecznie złożone. Nie oznacza to jednak, że zamawiający ma prawo żądać od wykonawcy w każdym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dowolnego z dokumentów spośród wymienionych w przepisach RodzDokR. Uprawnienie zamawiającego ogranicza się do możliwości żądania **oświadczeń lub dokumentów niezbędnych** do przeprowadzenia postępowania (art. 25 ust. 1 PrZamPubl). Niezbędność dokumentów odpowiednich dla danego postępowania ocenia się, biorąc każdorazowo pod uwagę:

- 1) przyjęty przez zamawiającego **opis sposobu dokonania oceny spełniania warunków**, o których mowa w art. 22 ust. 1 PrZamPubl, który musi być związany z przedmiotem zamówienia i do niego proporcjonalny (art. 22 ust. 4 PrZamPubl), a także respektujący podstawowe zasady udzielania zamówień publicznych – uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców (art. 7 ust. 1 PrZamPubl);
- 2) **wartość postępowania** – w postępowaniu o wartości zamówienia równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 PrZamPubl (tzw. próg unijny) zamawiający żąda, a w postępowaniu o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 PrZamPubl zamawiający może żądać od wykonawcy dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz brak podstaw do wykluczenia w okolicznościach, o których mowa w art. 24 ust. 1 PrZamPubl);
- 3) określenie przez zamawiającego wymogu potwierdzenia spełniania przez oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi **wymagań przedmiotowych** sformułowanych przez zamawiającego w stosunku do przedmiotu zamówienia, w celu zweryfikowania jakości i zgodności oferty wykonawcy z oczekiwaniami zamawiającego (art. 25 ust. 1 pkt 2 PrZamPubl);
- 4) dokonane przez zamawiającego **zawężenie kręgu wykonawców** mogących się ubiegać o zamówienie do wykonawców zatrudniających ponad 50% **osób niepełnosprawnych**.

3 3. **Rodzaje dokumentów.** Dokumenty określone w przepisach RodzDokR można podzielić na trzy zasadnicze grupy, wśród których znajdują się dokumenty służące ocenie spełniania warunków podmiotowych (pozytywnych – art. 22 PrZamPubl, i negatywnych – art. 24 ust. 1 PrZamPubl) czy też wymagań sformułowanych w stosunku do przedmiotu zamówienia:

- 1) dokumenty określone w § 1 (dla zamówień klasycznych i sektorowych) i § 2 (dla zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa), wymagane w **celu oceny spełniania przez wykonawcę warunków podmiotowych** (tzw. warunków pozytywnych), o których mowa w art. 22 ust. 1 PrZamPubl, dotyczących:
 - a) posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy prawa nakładają obowiązek ich posiadania,
 - b) posiadania wiedzy i doświadczenia,

- c) dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia,
 - d) sytuacji ekonomicznej i finansowej;
- 2) **dokumenty określone w § 3 i 4 RodzDokR wymagane** w celu wykazania braku podstaw do wykluczenia wykonawcy z postępowania **o udzielenie zamówienia w okolicznościach, o których mowa w art. 24 ust. 1 PrZamPubl (tzw. warunki negatywne – ich wystąpienie skutkuje obowiązkiem wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu);**
- 3) dokumenty określone w § 6 RodzDokR, wymagane w celu potwierdzenia, że oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego.

Odrębną od powyższych kategorią dokumentu jest oświadczenie składane na podstawie § 5 RodzDokR o **zatrudnianiu** ponad 50% **osób niepełnosprawnych** w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub w rozumieniu właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego – jeżeli wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania w tych państwach. Oświadczenie to składane jest w przypadku, gdy zamawiający – na podstawie art. 22 ust. 2 PrZamPubl – ograniczy krąg wykonawców mogących się ubiegać o zamówienie do wykonawców zatrudniających ponad 50% osób niepełnosprawnych.

4. Opis warunków udziału w postępowaniu. Warunki udziału w postępowaniu, **4** wymienione w art. 22 ust. 1 PrZamPubl mają charakter blankietowy. Ich konkretyzacji, która w przepisach PrZamPubl określana jest jako opis sposobu dokonania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, dokonuje zamawiający w sposób adekwatny do potrzeb danego postępowania, mając na uwadze wytyczne, określone w art. 22 ust. 4 PrZamPubl. Zgodnie z tym przepisem opis sposobu dokonania oceny spełniania warunków powinien być związany z przedmiotem zamówienia i do niego proporcjonalny. W orzecznictwie wskazuje się jednolicie, że respektowanie tych zasad przez zamawiającego służy zapewnieniu realizacji podstawowych zasad – uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców (art. 7 ust. 1 PrZamPubl) – zob. np. uchw. KIO z 23.1.2014 r. (KIO/KU 2/14, Legalis). W orzecznictwie i doktrynie wypracowany został również jednolity pogląd, że sformułowanie „**opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu **związany z przedmiotem zamówienia**”** oznacza, iż powinien on być dokonywany z uwzględnieniem celu, jakiemu ma służyć, czyli zapewnieniu wyłonienia wykonawcy, dającego rękojmię prawidłowego wykonania zamówienia. Innymi słowy, warunki udziału w postępowaniu powinny być określone w taki sposób, by ich weryfikacja pozwalała na ocenę, że sytuacja podmiotowa określonego wykonawcy, w szczególności potencjał, którym on dysponuje i który może wykorzystać do wykonania zamówienia, są wystarczające dla uznania, iż wykonawca ten będzie w stanie wykonać zamówienie zgodnie z wymaganiami zamawiającego. W celu zapewnienia związku opisu sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu z przedmiotem zamówienia zamawiający przy ustalaniu tego opisu powinien brać pod uwagę specyfikę zamówienia, jego zakres, wartość, stopień złożoności, warunki realizacji. Natomiast **proporcjonalność opisu do przedmiotu zamówienia** oznacza, że opisane przez zamawiającego warunki muszą być adekwatne do celu, dla jakiego w danym postępowaniu określane są

warunki udziału w postępowaniu oraz nie mogą ponad ten cel wykraczać. Zachowanie zasady proporcjonalności opisu warunków do przedmiotu zamówienia służy zapewnieniu dostępu do udziału w postępowaniu wykonawcom zdolnym do realizacji określonego zamówienia. Na konieczność przestrzegania zasady proporcjonalności zwracał wielokrotnie uwagę Europejski Trybunał Sprawiedliwości (obecnie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej). Przykładowo w wyr. z 23.12.2009 r. w sprawie C-376/08 *Serrantoni Srl i Consorzio stabile edili Srl v. Comune di Milano*, Zb.Orz. 2009, s. I-12169, wskazano, że przy określaniu, jacy wykonawcy nie mogą wziąć udziału w postępowaniu, niezbędne jest zachowanie zasady proporcjonalności, a więc ograniczania konkurencji gwarantowanej w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską w stopniu **jak najmniejszym** i jedynie **niezbędnym** dla osiągnięcia celów. Z kolei w wyr. z 27.10.2005 r. w sprawie C-234/03 *Contse SA v. Instituto Nacional de Gestion Sanitaria*, Zb.Orz. 2005, s. I-9315, wywieziono, że naruszeniem Traktatu jest żądany przez zamawiającego wymóg doświadczenia, który winni udowodnić wykonawcy, jeśli nie jest niezbędny dla oceny zdolności wykonawcy do wykonania zamówienia. Ponadto ETS w wyr. z 16.9.1999 r. w sprawie C-414/97 *Komisja v. Królestwo Hiszpanii*, ECR 1999, s. I-5585, wskazał, że przy ocenie, czy podjęte środki są zgodne z Traktatem, niezbędny jest tzw. test proporcjonalności, czyli wykazanie, że podjęte działania są adekwatne i konieczne do osiągnięcia założonego celu.

5 5. Określenie warunków negatywnych. Opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków nie jest wymagany w stosunku do tzw. warunków negatywnych, tj. warunków, od których niespełnienia przez wykonawcę uzależniony jest jego udział w postępowaniu. Warunki te określone są w sposób **wyczerpujący** w art. 24 ust. 1 PrZamPubl oraz w art. 131e ust. 1 PrZamPubl (w stosunku do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa). Zgodnie z art. 24 ust. 1 PrZamPubl z postępowania o udzielenie zamówienia **wyklucza się**:

- 1) wykonawców, w stosunku do których otwarto likwidację lub których upadłość ogłoszono, z wyjątkiem wykonawców, którzy po ogłoszeniu upadłości zawarli układ zatwierdzony prawomocnym postanowieniem sądu, jeżeli układ nie przewiduje zaspokojenia wierzycieli przez likwidację majątku upadłego (art. 24 ust. 1 pkt 2 PrZamPubl);
- 2) wykonawców, którzy zalegają z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskali oni przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu (art. 24 ust. 1 pkt 3 PrZamPubl);
- 3) osoby fizyczne, które prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przeciwko środowisku, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego (art. 24 ust. 1 pkt 4 PrZamPubl);

- 4) spółki jawne, których wspólnika prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przeciwko środowisku, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego (art. 24 ust. 1 pkt 5 PrZamPubl);
- 5) spółki partnerskie, których partnera lub członka zarządu prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przeciwko środowisku, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego (art. 24 ust. 1 pkt 6 PrZamPubl);
- 6) spółki komandytowe oraz spółki komandytowo-akcyjne, których komplementariusza prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przeciwko środowisku, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego (art. 24 ust. 1 pkt 7 PrZamPubl);
- 7) osoby prawne, których urzędującego członka organu zarządzającego prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo przeciwko środowisku, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, a także za przestępstwo skarbowe lub przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego (art. 24 ust. 1 pkt 8 PrZamPubl);
- 8) podmioty zbiorowe, wobec których sąd orzekł zakaz ubiegania się o zamówienia na podstawie przepisów o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (art. 24 ust. 1 pkt 9 PrZamPubl);
- 9) wykonawców będących osobami fizycznymi, które prawomocnie skazano za przestępstwo, o którym mowa w art. 9 lub art. 10 ustawy z 15.6.2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2012 r. poz. 769) – przez okres 1 roku od dnia uprawomocnienia się wyroku (art. 24 ust. 1 pkt 10 PrZamPubl);
- 10) wykonawców będących spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo-akcyjną lub osobą prawną, których odpowiednio wspólnika, partnera, członka zarządu, komplementariusza lub urzędującego członka organu zarządzającego prawomocnie skazano za przestępstwo, o którym mowa w art. 9 lub

art. 10 ustawy z 15.6.2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – przez okres 1 roku od dnia uprawomocnienia się wyroku (art. 24 ust. 1 pkt 11 PrZamPubl).

W przypadku postępowań w **dziedzinach obronności i bezpieczeństwa** – zgodnie z art. 131e PrZamPubl – z udziału w postępowaniu wyklucza się:

- 1) wykonawców, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2–9 i ust. 2 PrZamPubl;
- 2) wykonawców będących osobą fizyczną, spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo-akcyjną lub osobą prawną, których odpowiednio taką osobę, współnika, partnera lub członka zarządu, komplementariusza, urzędującego członka organu zarządzającego prawomocnie skazano za:
 - a) przestępstwo o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115 § 20 KK,
 - b) przestępstwo, o którym mowa w art. 165a KK;
- 3) wykonawców będących osobą fizyczną, spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo-akcyjną lub osobą prawną, jeżeli, odpowiednio, taka osoba, współnik, partner lub członek zarządu, komplementariusz, urzędujący członek organu zarządzającego:
 - a) naruszył zobowiązania dotyczące bezpieczeństwa informacji lub bezpieczeństwa dostaw w związku z wykonaniem, niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zamówienia,
 - b) wprowadził w błąd co do okoliczności będących podstawą uznania przez zamawiającego spełnienia warunków udziału w postępowaniu lub braku podstaw do wykluczenia z postępowania z powodu niespełniania warunków;
- 4) wykonawców będących osobą fizyczną, spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo-akcyjną lub osobą prawną, jeżeli – odpowiednio – w stosunku do takiej osoby, współnika, partnera lub członka zarządu, komplementariusza, urzędującego członka organu zarządzającego, lub w związku z podejmowanym przez niego działaniem lub zaniechaniem podjęto decyzję o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa, o której mowa w art. 33 ust. 11 OchrInfU;
- 5) wykonawców, którzy naruszyli zobowiązania w zakresie bezpieczeństwa informacji lub bezpieczeństwa dostaw, lub których uznano za nieposiadających wiarygodności niezbędnej do wykluczenia zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa, także w inny sposób niż w drodze wydania decyzji o cofnięciu świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego, o której mowa w art. 66 OchrInfU;
- 6) wykonawców, którzy mają siedzibę albo miejsce zamieszkania w innym państwie niż w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państwie, z którym Unia Europejska lub Rzeczpospolita Polska zawarła umowę międzynarodową dotyczącą tych zamówień, chyba że zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu dopuści możliwość ubiegania się o udzielenie zamówienia przez tych wykonawców.

Warunki określone w art. 24 ust. 1 i art. 131e ust. 1 PrZamPubl odwołują się w znacznym zakresie do występowania okoliczności określonych w **odrębnych przepisach** (np. likwidacja, upadłość, zaleganie z uiszczaniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, prawomocne skazanie za określone

przestępstwa) i są na tyle jednoznaczne, że nie wymagają dalszego doprecyzowania przez zamawiającego. Warunki te są takie same w każdym postępowaniu. Zamawiający nie ma możliwości ich modyfikacji. Może jedynie – wyłącznie jednak w postępowaniach poniżej progu unijnego – odstąpić od ich weryfikowania poprzez zaniechanie żądania złożenia przez wykonawcę dokumentów określonych w przepisach RodzDokR (art. 26 ust. 2a PrZamPubl).

6. Wartość postępowania. Obowiązek żądania dokumentów potwierdzających 6 spełnianie warunków udziału w przypadku postępowań o wartości równej lub przekraczającej próg unijny, zawarty w art. 26 ust. 1 PrZamPubl, nie ma **charakteru bezwzględno**. Nie oznacza w szczególności, że zamawiający ma obowiązek żądać wszystkich dokumentów określonych w przepisach RodzDokR w celu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu. Zakres dokumentów składanych na potwierdzenie spełniania **warunków określonych w art. 22 ust. 1 PrZamPubl** jest zdeterminowany dokonaniem przez zamawiającego opisem sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu. Zamawiający może żądać tylko tych dokumentów z RodzDokR, które są niezbędne dla dokonania oceny spełniania skonkretyzowanych warunków udziału w postępowaniu. Inaczej będzie w przypadku dokumentów wymaganych w celu wykazania **braku podstaw do wykluczenia**, określonych w art. 24 ust. 1 PrZamPubl. W tym przypadku, w postępowaniach o wartości równej lub przekraczającej próg unijny, zamawiający ma obowiązek żądać złożenia tych dokumentów. Obowiązek ten powtórzony został w § 3 ust. 1 RodzDokR. Dostrzec przy tym należy, że zakresem regulacji art. 26 ust. 1 i 2 PrZamPubl nie zostały objęte **dokumenty przedmiotowe**, wymagane w celu potwierdzenia spełniania wymagań w stosunku do przedmiotu zamówienia. Zamawiający nie ma obowiązku żądania tych dokumentów. Jest to jego uprawnienie, do tego ograniczone ogólną zasadą dopuszczalności żądania jedynie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania (art. 25 ust. 1 zd. 1 PrZamPubl).

7. Obowiązek informacyjny. Zamawiający na podstawie art. 25 ust. 1 zd. 2 7 PrZamPubl ma obowiązek wskazać w **ogłoszeniu** o zamówieniu, **specyfikacji** istotnych warunków zamówienia lub **zaproszeniu** do składania ofert złożenia jakich oświadczeń lub dokumentów żąda w celu potwierdzenia spełniania:

- 1) warunków udziału w postępowaniu;
- 2) przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego.

Wymóg ten ulega wzmocnieniu poprzez nałożenie na wykonawcę obowiązku wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 PrZamPubl, oraz brak podstaw do wykluczenia z powodu niespełniania warunków, o których mowa w art. 24 ust. 1 PrZamPubl, **wyłącznie na żądanie** zamawiającego i w **zakresie** przez niego **wskazanym** (art. 26 ust. 2a PrZamPubl). Wymagania zamawiającego w tym zakresie podlegają kontroli wykonawców, którzy w szczególności uznając je jako nieadekwatne do przedmiotu zamówienia lub nieproporcjonalne do celu, jakiemu mają one służyć lub utrudniające uczciwą konkurencję, mogą kwestionować je poprzez korzystanie ze środków ochrony prawnej, na zasadach określonych w art. 179 i n. PrZamPubl.

- 8 8. Dokumenty przedmiotowe.** Zamawiający zobowiązany jest również w dokumentacji postępowania wskazać dokumenty, których złożenia wymaga w celu potwierdzenia przez wykonawcę zgodności zaoferowanych przez niego robót budowlanych, dostaw lub usług z wymaganiami określonymi przez zamawiającego. Dokumenty te zostały jedynie przykładowo określone w § 6 RodzDokR. Zamawiający może żądać innych dokumentów niż określone w tym przepisie, jeśli tylko jest to uzasadnione koniecznością ustalenia zgodności oferty z merytorycznymi wymaganiami określonymi przez zamawiającego. Dostrzeżenia przy tym wymaga różnica pomiędzy dokumentami składającymi się na **treść oferty** (określającymi treść świadczenia wykonawcy) a dokumentami składanymi na podstawie § 6 RodzDokR w zw. z art. 25 ust. 1 pkt 2 PrZamPubl, które mają na celu jedynie potwierdzić na etapie oceny ofert, zgodność zaoferowanego świadczenia (oferty) z wymaganiami zamawiającego (szerzej zob. komentarz do § 6 RodzDokR).
- 9 9. Wiążący charakter wymagań.** Określenie w dokumentacji postępowania warunków udziału w postępowaniu oraz dokumentów, jakie powinny być złożone w celu oceny ich spełniania, a także wymagań przedmiotowych i odpowiednich do nich dokumentów je potwierdzających oznacza, że zamawiający nie może na etapie badania i oceny wniosków lub ofert dokonywać oceny ich spełniania w sposób arbitralny, niezgodny z określonymi wcześniej wymaganiami. Zamawiający na etapie postępowania jest **związany** określonymi przez siebie warunkami, zamieszczonymi w ogłoszeniu, siwz lub zaproszeniu do składania ofert. Wymagania te powinny być przy tym jednoznaczne i precyzyjne, a ewentualne **wątpliwości interpretacyjne** powinny być rozstrzygane na korzyść wykonawcy, jeśli tylko miał on uzasadnione podstawy, by przyjąć odmienną interpretację niż uczynił to zamawiający. Dla dokonania właściwej interpretacji podstawowe znaczenie powinna mieć przede wszystkim wykładnia literalna wymagań określonych w dokumentacji postępowania, a nie niewyartykułowane zamierzenia czy intencje zamawiającego. Zamawiający nie może bowiem interpretować zawartych w dokumentacji wymagań w sposób bardziej rygorystyczny niż to wynika z literalnego ich brzmienia. Przede wszystkim nie może dokonywać wykładni celowościowej, powołując się na rzeczywisty zamiar ustalenia wymagań w odmienny sposób, uzasadniony przedmiotem zamówienia. Przeciwny pogląd prowadziłby wprost do naruszenia zasad uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców oraz przejrzystości postępowania (por. wyr. SO w Gdańsku z 7.11.2012 r., XII Ga 580/12, www.szukio.pl; wyr. KIO z 1.4.2014 r., KIO 501/14, Legalis; wyr. KIO z 14.1.2013 r., KIO 2867/12, www.uzp.gov.pl).
- 10 10. Brak podstawy żądania dokumentu.** Zamawiający ma prawo żądać od wykonawcy określonych w przepisach RodzDokR dokumentów tylko wtedy, gdy są one niezbędne dla przeprowadzenia postępowania, tj. oceny spełniania przez wykonawcę prawidłowo określonych przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu lub postawionych wymagań w stosunku do przedmiotu zamówienia. Innymi słowy, żądanie dokumentów określonych w przepisach RodzDokR bez równoczesnego opisanie sposobu dokonywania oceny spełniania warunku udziału w postępowaniu lub wymagań przedmiotowych jest z jednej strony **niezgodne** z przepisami PrZamPubl (art. 25 ust. 1 PrZamPubl), a z drugiej po prostu **nieskuteczne**. Dokumenty te mają bowiem służyć ocenie spełniania warunków udziału w postępowaniu lub potwierdzeniu

zgodności przedmiotu zamówienia z wymaganiami zamawiającego. Mają zatem **charakter wtórny** w stosunku do określonych przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu oraz wymagań wobec przedmiotu zamówienia. Zatem w sytuacji, kiedy zamawiający nie określa warunków podmiotowych lub wymagań wobec przedmiotu zamówienia, **nie ma podstaw do żądania** złożenia dokumentów określonych w przepisach RodzDokR. Jeśli natomiast, pomimo braku podstaw, żąda złożenia jednego z dokumentów określonych w przepisach RodzDokR, żądanie to należy uznać za nieskuteczne, albowiem nie tylko nie jest możliwe złożenie przez wykonawcę takiego dokumentu, ale też dokonanie jego oceny przez zamawiającego z uwagi na nieskonkretyzowanie wymagań zamawiającego, którym dokument ten powinien odpowiadać. Dostrzeżenia przy tym wymaga, że konkretyzacja warunków udziału w postępowaniu, określonych w art. 22 PrZamPubl, a także żądanie złożenia tzw. dokumentów przedmiotowych nie jest obowiązkiem zamawiającego. Dopiero korzystając z tego prawa, zamawiający otwiera możliwość żądania dokumentów określonych w przepisach RodzDokR, odpowiednich do określonych warunków (zob. wyr. KIO z 1.4.2014 r., KIO 510/14, Legalis, oraz z 27.12.2012 r., KIO 2702/12, Legalis).

11. **Żądanie dokumentów innych niż określone w przepisach RodzDokR.** 11

Przepisy RodzDokR określają, jakich co do zasady dokumentów lub jakiego rodzaju dokumentów (§ 1 ust. 1 pkt 1 i § 6 RodzDokR) może żądać zamawiający od wykonawców. Możliwość żądania innych dokumentów niż określone w przepisach RodzDokR została dopuszczona wyjątkowo w art. 138c ust. 1 pkt 2 PrZamPubl (w przypadku udzielania **zamówień sektorowych**) oraz w art. 26 ust. 2c PrZamPubl (w zakresie **sytuacji finansowej i ekonomicznej** wykonawcy). Poza tymi przypadkami wykroczenie przez zamawiającego poza dokumenty określone w przepisach RodzDokR jest niezgodne z przepisami i jako takie może zostać skutecznie zakwestionowane przez wykonawców w drodze korzystania ze środków ochrony prawnej. Sytuacja taka jest też jednoznacznie oceniana przez podmioty uprawnione do kontrolowania prawidłowości udzielanych zamówień jako naruszenie przepisów PrZamPubl mające wpływ na wynik postępowania. Takie naruszenie może stanowić podstawę unieważnienia postępowania (art. 93 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 146 ust. 6 PrZamPubl) lub umowy zawartej w sprawie zamówienia publicznego (art. 146 ust. 6 PrZamPubl).

12. **Uzupełnienie dokumentów.** W przypadku niezłożenia wraz z wnioskiem 12 lub ofertą określonego dokumentu lub złożenia dokumentu obarczonego błędami zamawiający ma obowiązek wezwać wykonawcę do jego **uzupełnienia** na podstawie art. 26 ust. 3 PrZamPubl. Przepis ten znajdzie również zastosowanie, gdy dokument został wprawdzie złożony i nie zawiera błędów, ale z jego treści nie wynika spełnianie warunku udziału w postępowaniu, a zatem nie można w sposób niebudzący wątpliwości uznać, że wykonawca przedłożył dokument potwierdzający spełnianie tego warunku. Celem instytucji uzupełnienia jest uzyskanie oferty poprawionej pod względem załączenia dokumentu potwierdzającego spełnienie warunków udziału w postępowaniu (tak SO w Warszawie w wyr. z 29.5.2013 r., XXIII Ga 683/13). Wezwanie do uzupełnienia dokumentów może być dokonywane **tylko raz** w stosunku do tego samego braku dotyczącego określonego dokumentu. Powinno precyzyjnie wskazywać uchybienia, jakich dopuścił się wykonawca, zakres wymaganych dokumentów, a także

określać termin i formę, w jakiej dokumenty te powinny być uzupełnione. Należy przy tym zwrócić uwagę na wyr. TSUE z 10.10.2013 r. w sprawie C-336/12 *Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregaende Uddannelser v. Manova A/S* (www.eur-lex.europa.eu), w którym Trybunał wskazał, że po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego można wezwać do przedstawienia dokumentów opisujących sytuację kandydata, np. sprawozdań finansowych, ale tylko takich, co do których można w sposób obiektywny ustalić, iż istniały przed upływem terminu zgłoszeń. W ślad za tym wyrokiem możliwość uzupełnienia dokumentów powinna być interpretowana dość wąsko i ograniczać się jedynie do przypadków, w których dokumenty istniały, a nie zostały złożone w celu spełnienia żądania zamawiającego, zawartego w wezwaniu (por. wyr. KIO z 27.3.2014 r., KIO 460/14, Legalis). Rozciąganie tego wyroku na wszystkie przypadki wymagające uzupełnienia dokumentów wydaje się wątpliwe z uwagi na istotne i nie do końca uzasadnione przepisami **ograniczenie możliwości uzupełniania** brakujących w postępowaniu dokumentów. Wątpliwości te znalazły odzwierciedlenie w pytaniu skierowanym do TSUE (Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Krajową Izbę Odwoławczą (Polska) w dniu 14.8.2014 r. – *Esaprojekt Sp. z o.o. v. Województwo Łódzkie*, C-387/14, Dz.Urz. UE C Nr 431, s. 7): „Czy, w świetle orzeczenia Trybunału z 10 października 2013 r. w sprawie C-336/12 *Manova*, z którego wynika, że «zasadę równego traktowania należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie wezwaniu kandydata przez instytucję zamawiającą, po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, do przedstawienia dokumentów opisujących sytuację kandydata, na przykład sprawozdań finansowych, co do których można w sposób obiektywny ustalić, iż istniały przed upływem terminu zgłoszeń, o ile w materiałach dotyczących zamówienia nie zawarto wyraźnie wymogu przedstawienia takich dokumentów pod rygorem wykluczenia kandydata», art. 51 dyrektywy 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że uzupełnianie dokumentów jest możliwe jedynie w zakresie dokumentów, co do których można w sposób obiektywny ustalić, iż istniały przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, czy też, że Trybunał wskazał **tylko jedną z możliwości**, a uzupełnianie dokumentów możliwe jest także w innych przypadkach, np. poprzez dołączenie dokumentów, które nie istniały przed tym terminem, lecz które w sposób obiektywny mogą potwierdzić spełnienie warunku?».

- 13 13. Termin potwierdzenia wymagań.** Zasadą w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego jest złożenie wszystkich wymaganych przez zamawiającego dokumentów wraz z wnioskiem lub ofertą. Składanymi wraz z wnioskiem lub ofertą dokumentami wykonawca jest zobowiązany wykazać spełnianie warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 PrZamPubl, i brak podstaw do wykluczenia z powodu niespełniania warunków, o których mowa w art. 24 ust. 1 PrZamPubl, nie później niż **na dzień składania** wniosków lub ofert (art. 26 ust. 2a PrZamPubl). Również dokumenty składane w odpowiedzi na wezwanie zamawiającego do ich uzupełnienia na podstawie art. 26 ust. 3 PrZamPubl, nawet jeśli są **wydane** w okresie późniejszym niż dzień składania wniosków lub ofert w postępowaniu, powinny pozwalać na pozytywną weryfikację spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz wymagań przedmiotowych nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania

wniosków lub ofert. Zatem zarówno dokumenty wymagane w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu, jak i dokumenty potwierdzające zgodność oferowanych robót budowlanych, dostaw i usług z wymaganiami określonymi przez zamawiającego powinny odnosić się do stanu na dzień składania wniosków lub ofert.

14. **Konsekwencje niezłożenia dokumentów.** Nieuzupełnienie dokumentów w odpowiedzi na wezwanie, uzupełnienie dokumentów, które nie potwierdzają spełnienia warunków podmiotowych lub wymagań przedmiotowych na dzień składania wniosków lub ofert albo uzupełnienie po terminie wyznaczonym przez zamawiającego będzie skutkowało przyjęciem, iż wykonawca nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu lub nie wykazał że oferowane dostawy, usługi, roboty budowlane spełniają wymagania określone przez zamawiającego. W konsekwencji, w przypadku gdy:

- 1) braki dotyczą dokumentów wymienionych w § 1–5 RodzDokR, zamawiający zobowiązany jest **wykluczyć wykonawcę** z udziału w postępowaniu na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 5 PrZamPubl, a złożoną przez niego ofertę uznać za odrzuconą na podstawie art. 24 ust. 4 PrZamPubl;
- 2) braki dotyczą dokumentów określonych w § 6 RodzDokR, zamawiający jest zobowiązany **odrzuć ofertę** wykonawcy z powodu niezgodności jej treści z treścią siwz (merytorycznymi wymaganiami skierowanymi do przedmiotu zamówienia), na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 PrZamPubl.

§ 1. [Dokumenty na potwierdzenie spełnienia warunku]

1. W celu oceny spełniania przez wykonawcę warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „ustawą”, zamawiający może żądać następujących dokumentów:

- 1) potwierdzających posiadanie uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy prawa nakładają obowiązek ich posiadania, w szczególności koncesji, zezwolenia lub licencji;
- 2) wykazu robót budowlanych wykonanych w okresie ostatnich pięciu lat przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wraz z podaniem ich rodzaju i wartości, daty i miejsca wykonania oraz z załączeniem dowodów dotyczących najważniejszych robót, określających, czy roboty te zostały wykonane w sposób należyty oraz wskazujących, czy zostały wykonane zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończone;
- 3) wykazu wykonanych, a w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych również wykonywanych, głównych dostaw lub usług, w okresie ostatnich trzech lat przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wraz z podaniem ich wartości, przedmiotu, dat wykonania i podmiotów, na rzecz których dostawy lub usługi zostały wykonane, oraz załączeniem dowodów, czy zostały wykonane lub są wykonywane należyście;
- 4) wykazu narzędzi, wyposażenia zakładu i urządzeń technicznych dostępnych wykonawcy usług lub robót budowlanych w celu wykonania zamówienia wraz z informacją o podstawie do dysponowania tymi zasobami;